

- דחוף ביותר -

11 אוקטובר 2012

כ"ה תשרי תשע"ג

אלוף ניצן אלון
 מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית
 צה"ל
 בדואר ובפקס: 02.5305741

אל"מ דורון בן ברק
 היועץ המשפטי בגדה המערבית
 צה"ל
 בדואר ובפקס: 02-9977326

עו"ד יהודה וינשטיין
 היועץ המשפטי לממשלה
 משרד המשפטים
 בדואר ובפקס: 02-6467001

ניצב עמוס יעקב
 מפקד מחוז ש"י
 משטרת ישראל
 דואר ובפקס: 02-5424140

לכבוד
 מר אהוד ברק
 שר הביטחון
 משרד הביטחון
 בדואר ובפקס: 03-6976218

תא"ל חגי מרדכי
 מפקד אוגדת איר"ש
 צה"ל
 דואר ובפקס: 02-9970436

שלום רב,

הנדון: בקשה להיערכות למתן הגנה לפלסטינים ורכושם מפני התנכלויות מתנחלים

במהלך המסיק

אנו, ארגוני זכויות אדם הפועלים להגנה על זכויות אדם בגדה המערבית, פונים אליכם **בדחיפות** בעקבות מספר מקרי השחתת עצים וגניבת יבול זיתים שהתגלו בימים האחרונים ברחבי הגדה המערבית בדרישה:

- א. כי תמלאו את חובותיכם על פי פסיקת בית המשפט העליון בבג"ץ 9593/04 **ראשד מוראר נ' מפקד כוחות צה"ל באיו"ש** (נבו, 26.6.2006), פסקה 14 (להלן: "**פרשת מוראר**"), לנקוט בכל הצעדים הנדרשים על מנת להבטיח כי במהלך עונת מסיק הזיתים, אשר החלה זה מכבר, **תינתן לפלסטינים ולרכושם הגנה מלאה** מפני התנכלויות מצד ישראלים.
- ב. כי **תפעלו באופן יזום ואקטיבי להבטחת ביטחונם של הפלסטינים** בגדה המערבית במהלך עונה זו ותודיעונו בהקדם כיצד נערכים הגורמים הרלוונטיים.

פתח דבר

1. תקופת המסיק בגדה המערבית החלה. **בימים האחרונים התרחשו מספר אירועים אלימים** ומכאן החשש הכבד, כי המשך המסיק יהיה מלווה בגל אלימות כלפי פלסטינים ורכושם – ובעיקר עצייהם – ברחבי הגדה המערבית מצד גורמים בקרב המתנחלים.
2. הדרישות שדלקמן מתייחסות לכל שטח ורכוש פלסטיני ומתמקדות בהיערכות באזורים **המיועדים לפורענות** בהם יש סבירות גבוהה לפגיעות נוספות. על סמך ניסיון העבר ניתן לומר כי

"אשרי שומרי משפט עושה צדקה בכל-עת" (תהלים קנ"ג)
"Happy are those who act justly, who do right at all times" (PS. 106:3)

התושבים הנתונים לסיכון הגדול ביותר בתקופה זו הינם אלו שאדמותיהם סמוכות להתנחלויות ומאחזים בלתי מורשים.

3. נוכח חומרת המקרים שחלקם יפורט להלן, והחשש להסלמה באירועי אלימות ו"תג מחיר" בתקופה הקרובה, עסקינן **בדרישות חיוניות ובסיסיות**.

4. כפי שכתבנו בעבר, כוחות הביטחון כבר הוכיחו שכאשר **ברצונם להגן על פלסטינים, הם מסוגלים ואף מצליחים לעשות את זה** - כך לדוגמא טבעת מג"ב שחטיבת שומרון הציבה סביב חוות גלעד חודש לפני המסיק בשנת 2008.

5. פניה זו באה בהמשך **לפניות רבות בעבר** מטעם ארגונים וגופים בארץ ובעולם, שהתריעו על המצב הקשה של אלימות מתנחלים כלפי פלסטינים ורכושם, לצד **אוזלת היד** של המערכות האמורות לאכוף את החוק ולמנוע אלימות זו.

דוגמאות להתנכלות לעצי זית בתקופת המסיק הנוכחית

6. כאמור, מאז תחילת עונת המסיק, אנו עדים לריבוי של מקרי אלימות כלפי פלסטינים ורכושם:
- א. ביום **7.10.12**, עצי זית עתיקים באל-גיאניה הושחתו בחלקה השייכת למשפחת אבו פחיידה, שכ-500 מטר מצפון לה הוקם המאחז זית רענן. בני המשפחה גילו את הנזק כאשר באו למסוק את העצים באדמתם.
- ב. ביום **7.10.12**, חקלאים מהכפר ביתיללו, שהגיעו למסוק את עצי הזית שבבעלותם, הותקפו באבנים על ידי כעשרה מתנחלים רעולי פנים שהגיעו מכיוון המאחז שהוקם מחוץ לשער ההתנחלות נחליאל. במקום התפתחו עימותים בין המתנחלים לפלסטינים. על פי החשד המתנחלים גם הציתו אש בחלקה. חיילים שהגיעו למקום התקשו להשתלט על המתנחלים והרחיקו את המוסקים הפלסטינים מהאזור, תוך ירי באוויר.
- ג. ביום **9.10.12** הגיעו חקלאים פלסטינים תושבי הכפרים פרעתא ואמאתין למסוק באדמותיהם הנמצאות דרומית ומערבית לאזור שבו הוקם המאחז חוות גלעד. עם הגעתם לקרקע, גילו הפלסטינים כי אלמונים כבר מסקו את העצים וגנבו את היבול, בסך הכל נפגעו כ-220 עצים שיבולם נגב. מקרה זה בא על רקע עוד מקרים אלימים אשר התרחשו באותו מטע עצים ימים ספורים קודם.
- ד. ביום **9.10.12**, גילו תושבים מהכפר קריות כי כ-80 עצים באדמות שבבעלות עשר משפחות שונות מהכפר הושחתו קשות. הקרקע נמצאת מדרום מערב לכפר, במרחק של כשני קילומטר מהאזור שבו הוקמה ההתנחלות עלי. התושבים נכחו במקום ביום הקודם ולפיכך ברור כי ההשחתה אירעה במהלך הלילה.
- ה. ביום **10.10.12** גילו תושבי אל-מורייר כי הושחתו כ-140 עצי זית באדמות של פלסטינים ורובם הגדול נקטע עד הגזע. צוין כי עצים נמצאים כ-100 מטר מעדי עד.

"אשרי שומרי משפט עושה צדקה בכל-עת" (תהלים קו, ג)
"Happy are those who act justly, who do right at all times" (PS. 106:3)

7. הרשימה שלעיל אינה משקפת את כלל אירועי ההתנכלות לעצי זית שהתרחשו בתקופה האחרונה, אך היא מוצגת לצורך המחשה בלבד.
8. החשש של ארגוני זכויות האדם הפועלים בגדה (והחתומים על מכתב זה) הוא שרמת האלימות עלולה לעלות בשבועות הקרובים ככל שיתקדם המסיק, וקיים חשש ממשי שמתנחלים תושבי הגדה יזמו גל של התקפות כנגד התושבים הפלסטינים המתגוררים בקירבתם. אנו משוכנעים שפעילות תקיפה ומידית של כוחות הביטחון יכולה למנוע רבות מהפגיעות הפוטנציאליות.

חובות ומחדלים

9. כידוע, על פעולות המפקד הצבאי וכוחות הביטחון בגדה המערבית, הנתונה לתפיסה לוחמתית, חל הדין הבינלאומי. המשפט הבינלאומי מטיל חובה על הכובש לדאוג לצרכיהם של אנשים מוגנים – התושבים הפלסטינים בעניינו – **ובין היתר לשמור על זכותם המוגנת לקניינם** (ר' פרשת מוראר; בג"ץ 7862/04 **אבו דאהר נ' מפקד כוחות צה"ל ביהודה ושומרון** (טרם פורסם), פסקה 8 והאסמכתאות הנזכרות שם). בבג"צ 175/81 **אל נאתשה נ' שר הביטחון**, פ"ד לה(3) 361, אמר בית המשפט העליון: "אין ספק, שתפקידו העיקרי של הריבון בשטח מוחזק הוא לשמור על החוק והסדר".
10. אף בהכרעתו של בג"ץ מיום 20.3.12, הודגש כי "המפקד הצבאי מחויב מכוח תפקידו להגן על ביטחונם ועל קניינם של התושבים המוגנים באזור, ומתוקף כך למנוע פלישת ושימוש מפריע במקרקעיהם הפרטיים. כפי שכבר נפסק, הגנה זו היא אחת מחובותיו הבסיסיות ביותר של המפקד הצבאי" (בג"צ 5439/09 **אחמד עבדאלקאדר נ' ועדת העררים הצבאית**, פסקה 11).
11. על אף החקיקה והפסיקה הברורה, **כוחות הביטחון אינם ממלאים את חובותיהם**. דיו רבה נשפכה לא מכבר לשם תיאור הליקויים היסודיים במערכות אכיפת החוק בשטחים כלפי עבריינות מתנחלים (ר' לדוג' דו"ח קרפ). אוזלת היד המערכתית נמשכת גם בשנים האחרונות על אף פניות חוזרות ונשנות מצד ארגוני זכויות אדם, המתריעים על כשל מערכתי באכיפת החוק על מתנחלים מפרי חוק. מכתבים רבים נשלחו בעניין לכל הגורמים הנוגעים בדבר ודוחו"ת רבים פורסמו בעניין. במחדליהם, פוגעים כוחות הביטחון בזכויות אדם בסיסיות של התושבים הפלסטינים, המוגנות על ידי המשפט הבינלאומי ועל ידי המשפט החוקתי הישראלי, ומפריים את החובות המוטלות על המפקד הצבאי.
12. **התקיפות האלימות שתועדו בימים האחרונים, במסגרתן נפגעו עשרות (אם לא מאות) עצים באדמות פלסטיניות, מעלות את החשש כי עד כה לא ננקטו הצעדים ההכרחיים המתבקשים: מתן הנחיות ברורות וחד-משמעיות באשר לחובתם של כל הכוחות בשטח, צבא ומשטרה כאחד, להגן על שלומם ועל רכושם של תושבים מוגנים בגדה המערבית; אכיפת החוק על מתנחלים מפרי חוק והצבת כוחות שיטור ושמירה קבועים באזורים המועדים לפורענות.**

צעדים הכרחיים

"אשרי שומרי משפט עושה צדקה בכל-עת" (תהלים קו, ג)
 "Happy are those who act justly, who do right at all times" (PS. 106:3)

13. בנסיבות אלה, ולנוכח החשש הכבד מהסלמה במהלך עונת המסיק, מוטלת עליכם חובה כפולה ומכופלת לפעול ולנקוט בכל האמצעים למניעת אירועים כגון דא. הננו פונים אליכם בדרישה לנקיטה מיידית במספר צעדים הכרחיים:

- א. **הצבת כוחות שיטור וביטחון קבועים באזורים מיועדים לפורענות** - בכללם אזורים הסובלים מהתקפות אלימות, חוזרות ונשנות, של מתנחלים.
- ב. **העברת הוראות ברורות למפקדים ולחיילים, הפועלים באזורים אלה, באשר לסמכויותיהם בנוגע לאכיפת החוק כלפי אזרחים ישראלים מפרי חוק.** יש להדגיש בפני החיילים כי בסמכותם לעכב ולעצור מתנחלים החשודים בביצוע עבירות פליליות, ולהבהיר להם כי מחובתם להגן על **ביטחונם ועל קניינם של התושבים המוגנים באזור להבטיח נגישות פלסטינים לאדמותיהם.** כמו כן מחובתם למסור למשטרה עדויות על אירועי התקיפה להם הם עדים.
- ג. **חיידוד והבהרה באשר לחובת משטרת ישראל לחקור עבירות שנודעו לה, אף בהעדר תלונות פורמאליות, ובדבר חובתה למצות את החקירה הפלילית ולהעמיד את האחראים לדין, ובכלל זה, גביית עדויות מיוזמתה ואיסוף כל הראיות הדרושות לצורך זיהוי האחראים והעמדתם לדין.**

14. נבקשכם להודיענו בהקדם כיצד נערכים הגורמים הרלוונטיים להבטחת ביטחונם של הפלסטינים בגדה המערבית במהלך המסיק, ובכלל זאת האם ננקטו הצעדים שפורטו לעיל. נשמח לקיומה של פגישה משותפת, הן לצורך מסירת מידע ופרטים נוספים, והן על מנת להתעדכן בהיערכות כוחות הביטחון בעניין. נוכח דחיפות העניין, נבקש את תשובתכם ללא דיחוי.

בכבוד רב,

דליה קרשטיין חגי אלעד חיים ארליך ג'סיקה מונטל הרב אריק אשרמן
 המוקד להגנת הפרט האגודה לזכויות האזרח יש דין בצלם רבנים שומרי משפט

העתקים: אל"מ אבי בלוט, מח"ט יהודה; אל"מ יוסי פינטו; מח"ט בנימין; אל"מ יואב מרום, מח"ט שומרון; אל"מ רן כהנא, מח"ט אפרים

"אשרי שומרי משפט עושה צדקה בכל-עת" (תהלים קו, ג)
 "Happy are those who act justly, who do right at all times" (PS. 106:3)